

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrtletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglasil): Trikrat razdeljena peti vrsta 24 v, cela stran 60 K. — Pri večkratnem oglašanju znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v pritličju.

Štev. 31.

V Ljubljani, dne 11. oktobra 1913.

Leto I.

Kranjski deželni zbor.

Šestnajsta seja dne 30. septembra 1913.

Predsednik deželni glavar dr. Ivan Šusteršič.

Vladna zastopnika: Ekscelenca c. kr. deželni predsednik baron Schwarz in c. kr. dvorni svetnik vitez Laschan.

Deželni glavar otvori sejo ob 11. uri dopoldne, imenuje zapisnikarjem poslanca barona Borna in dr. Zajca ter predstavi kot vladnega zastopnika dež. sodnega svetnika Sturma.

Nadalje naznani, da je posl. Gangl umaknil svoj predlog glede splošne, enake in tajne volilne pravice za deželni zbor in da bo to zadevo obravnaval pri proračunski debati.

Došle so razne interpelacije, s katerimi se interpelirata excelenca dež. predsednik in dež. glavar.

Posl. Zabret poroča o izpremembi zakona glede občinskih posredovalnih uradov ter stavi predlog za sprejetje zadevnega zakonskega načrta, ki se v § 1. glasi takole:

§ 1. Posredovalni urad v svrhu poravnavega poizkusa, katerega vršijo iz občine voljeni zaupniki, se ustanovi v vsaki krajevni občini. Ta posredovalni urad je pristojen poizkusiti poravnave v vseh v § 11.

našteti slučajih preprirov v civilnopravnih zadevah, kakor tudi poizkusiti v § 28. navedeno spravo. V obsežnih in zelo obljudenih občinah se more, ako to sklene občinski odbor in temu pritrđita deželna vlada in deželni odbor, ustanoviti tudi več posredovalnih uradov. — Občine, ki v svojem okolišu ustanove več posredovalnih uradov, morejo odkazati vsakemu teh uradov poseben del občinskega ozemlja kot njegovo okrožje, v katerem je izključno pristojen, ali pa proglasiti vsak posamezni urad za pristojnega za ves obseg občinskega ozemlja. Deželnemu odboru je prepuščeno, da sporazumno z deželno vlado dve ali več občin istega sodnega okraja, v katerih bi ne bilo pričakovati uspešnega poslovanja samostojnega posredovalnega urada, združi v skupno okrožje posredovalnega urada in določi obenem sedež tega urada.

Dr. Novak kritikuje občinske posredovalne urade z ozirom na obstoječe politične razmere, ker ne morejo uspešno delovati in so le nekaka karikatura. Nasprotujejo jim ne samo mesta, ampak tudi kmetske občine. Predvsem pa bo obremenjena Ljubljana, ki bo morala ustanoviti biro s plačanimi močmi. Občinam, ki takega urada ne marajo, naj se pusti svoboda. — Dr. Eger govori tudi proti obveznosti iz dveh vzrokov, češ, da prvič niso posredovalni uradi imeli uspeha ne v kazenskih, ne v civilnopravnih zadevah ter pravi, da so

Podlistek.

Pomota.

Povest. — Slovaški spisala Ljudmila Podjavorinska.

Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Posledica posvetovanja je bila, ako ima biti Marka srečna, da ji mora Janko ostati zvest. Zvest do smrti, da se ne bo dal pregovoriti, da se ne bo izneveril zvesti ljubezni. Mora pa tudi biti istina, mora jo ljubiti resnično. . . . „Nepričarana deklica je neosoljen grah . . .“ Mora se dobiti sredstvo, s katerim se da privabiti golob, da se naveže tako, da ju le rovnica in motika razdruži. Nahajajo se osebe, ki znajo več nego hruške peči; dobe se zelišča in zaljubiš se, ko bi tudi poprej sovražil na smrt.

„Idite vi, moja botra, na božjo pot, pa lahko pošljete žito v mlin za kolače. Vzame jo še to jesen, ko bi tudi zavalil goro med nju.“

Črez par dni se je podala Grajska na to nenavadno pot. Šla je skrivoma; niti možu ni povedala kam gre. Pritoževala se je, da jo boli glava ter dejala, da gre k zdravniku. Toda ta zdravnik bi imel ozdraviti povsem druge bolezni. Odšla je s tesnobo in z dvomom, vračala pa se je s popolnim duševnim ravnotežjem. V nedrijah je nesla čudovito zelišče, ki ga je natrgala nedolžna deklica. Sama na sebi še ta zelišča niso ničesar, toda ako mati dekletova pridene k njim hostijo, posvečeno pred oltarjem, in da to pojesti izvoljencu, ko bi tudi imel srce iz kamna, mora se mu razvneti od ljubezni. A ne samo to, da ve, kako vzbuditi ljubezen in kako ugonobiti, sovražiti onega, katerega si ljubil. Odreže brezovo vejo na božični praznik, izvleče iz njega dušo ter spravi vanjo tri cvete od leske. Ti, pripravljene na jed in použiti na božični praznik, na veke hlade srce onega, ki jih je pojedel. In ko bi se tudi znašla lepota, vendar je ni dobiti takšne ženske, ki bi razvela srce začaranega moža. Ako bi bila tudi slična peklenskemu plamenu, vendar ni takšne ljubezni, da za njem ne bi ugasnila . . .

bili posredovalni poizkusi ob takih prilikah čestokrat vzrok novim tožbam radi razžaljenja časti, drugič pa je proti iz razloga varovanja avtonomije občin. Pravi tudi, da bi s tem občinam narasli preveliki stroški. Njegova stranka bo zato proti glasovala. — Dr. Pegan zavrača trditev, da so posredovalni uradi nekaka karikatura. Ljudstvo je precej splošno odobravalo to institucijo, toži se le, da imajo ti uradi premalo oblasti. Poslanci Drobnič, Demšar, Dimnik in Perhavec govore za vpeljavo obveznosti. Dr. Eger pravi, da je trditev, da so advokati načeloma proti, insinujacija, katero odločno zavrača. (Pritrjevanje.) Mi sploh nismo proti uradam, ampak zgolj proti obligatornosti. — Jarc pravi, da se gre za to, ker nekatera mesta nočejo, da bi občani imeli priliko posluževati se dobrote posredovalnih uradov zato, ker je naša stranka ta zakon sklenila.

Pri glasovanju se sprejme predlagani načrt in dodatni predlog poslanca Jarca z glasovi S. L. S. proti glasovom narodno-napredne stranke in veleposestva.

Posl. Jarc poroča v imenu upravnega odseka o zakonskem načrtu glede pobiranja kanalskih pristojbin v Ljubljani, ter predlaga:

1. Predloga se vrne deželnemu odboru z nalogo, da se še posvetuje o dopisu deželne vlade in da zaslúši o tem mnenje občinskega sveta ljubljanskega. 2. Zakonski načrt naj bi se tako izpremenil, da se pobiranje kanalske pristojbine postavi na tako podlago, tako, da bo zadela najemalce samo čista kanalska pristojbina. 3. Deželni odbor naj vse korake, potrebne v tem oziru, tako pospeši, da se bo mogel deželni zbor s to zadevo pečati eventualno še v tem zasedanju.

Dr. Triller izvaja, da se predlogu odseka ne more pridružiti. Glede misli, da bi se kanalska pristojbina pobirala od najemnikov stanovanj samih, je to po govornikovem mnenju nemogoče iz tehničnih razlogov. — Dr. Gregorič navaja razloge za drugo obliko pobiranja tega davka, da se prebivalstvo preveč ne obremeni, sosebno ne srednji in revnejši stan.

Pri glasovanju se sprejme odsekov predlog in zato glasovanje o nasprotnem predlogu dr. Trillerja odpade.

Poročila upravnega odseka. Poročevalec Jaklič poroča o samostalnem predlogu poslanca Jakliča glede

odprave »jezbec« v Čabranki in Kulpi in predlaga, da se deželnemu odboru naroči, da ukrene vse potrebno za odpravo »jezbece« v Čabranki in Kulpi ter naj stopi v dogovor s hrvatsko vlado, da se uravna struga Čabranke in Kulpe. — Sprejeto.

Povše poroča o samostalnem predlogu poslanca Jarca glede izpremembe voznega reda brzovlaka na progi Jesenice-Ljubljana in, poudarjajoč gospodarske potrebe in pomen Škofje Loke ter tujcev, predlaga:

C. kr. železniško ministrstvo se pozivlja, naj vsaj s 1. majnikom 1914 vozni red brzovlaka Jesenice-Ljubljana izpremeni tako, da se bo ustavljal tudi v Škofji Loki. — Sprejeto.

O vladni predlogi glede dopolnila zemljiških knjig s sprejetjem javne imovine je poročal posl. Mulley ter poudarjal potrebo, da se zakon o sestavljanju zemljiških knjig prilagodi temu pravnemu naziranju in izpremeni v toliko, da se omogoči sprejemanje javne imovine v zemljiško knjigo.

Da se temu nedostatku odpomore, to namerava predloga c. kr. deželne vlade.

O predmetu je na to govoril s pravniškega stališča vladni zastopnik dež. sod. svetnik Sturm.

Nato je dež. glavar sejo prekinil. Seja se nadaljuje ob štirih popoldne.

Seja je bila otvorjena ob 4. uri 15 minut popoldne in pričela se je generalna debata o vladni predlogi glede dopolnila zemljiških knjig.

Prvi je govoril proti poslanec dr. Eger, ki je naglašal, da je pričujoči zakonski načrt naravnost protizakonit, ker nasprotuje § 21. državnega zemlje-knjižnega zakona in je izjavil, da bo glasoval proti predlogi.

Dr. Egerjeva izvajanja je zavračal vladni zastopnik sodni svetnik Sturm.

Ko je govoril še posl. Piber, je zbornica prešla v podrobno debato.

Kot prvi je posegel v debato poslanec dr. Lampe in predlagal, naj se vladna predloga izroči deželnemu odboru, ki jo naj v sporazumu z vlado izpopolni ter jo deželnemu zboru predloži v prihodnjem zasedanju.

Vladni zastopnik Sturm je nasprotoval Lampetovemu predlogu, ki pa je bil sprejet z glasovi S. L. S.

Srce znorele žene je močno utripalo ob misli, da ima v rokah moč, da izvrši te čudeže: zagotovi srečo hčerki ter ugonobi to, kar ji ne more služiti v prid. To bo sladko maščevanje, ko se ta odvrne z gnusom od žene, katere danes ne bi dal za ves svet.

V nedeljo so vsi Grajski šli k spovedi. Prestrašena s tem kar namerava, bila bi gospodinja rajša šla sama, toda bala se je opravljalih jezikov. Celo najbolj nesložni zakonski gredo k obhajilu vkupno redno po štirikrat na leto. Takrat potilne strast, pomiri se jeza in sovraštvo.

Toda v srcu Grajske ni nastopil navadni krščanski kes. Sedela je nekoliko negotova na mestu, kjer je bivala drugekrati, zavedajoča se svoje prednosti. Ni si drznila dvigniti glave, da ne bi kdo odčital njene tajne nakane. Ne da bi se sramovala raditega, da se obrača h krivim bogovom, kar je gnus pred Gospodom. Zatekati se k čarom, to je nekaj navadnega, čemur se ne čudi nihče. Toda sramovala bi se, ko bi se zvedelo, da mora s čarami pomagati deklici k možitvi. Pela je le tako iz spomina in poslušala pridigo takoraztresena, da je ujela le zgolj semtertje kako besedo.

„Ne skrbite za telo radi izpolnitve njegovih želj“, je dejal duhovnik. Pri teh besedah se je zamislila. Ona skrbi — samo skrbi za hčerko jo je prignala danes v cerkev — in ali bi imelo to biti slabo? Ali ne skrbi sleherni; ta, da bi nakopičil premoženje, drugi se briga za čast in veljavo? Ona ji hoče zagotoviti srečo. Posiloma umarja oni glas, ki ji šepeta, da to ni le zgolj skrb, da je to napuh, da bi čim poprej pokazala svetu, zlasti še njemu, da je omožila hčerko — in to še dokaj boljše! — In zopet je ujela besedo o potrpežljivosti pravega kristjana, katerega skuša Gospod. „Kar ugaja drugim, se posreči, kar ugaja tebi, se pa noče posrečiti. Prosijo drugi, a dosežejo, ako pa prosiš ti, pa ne dosežeš ničesar...“ Kot zlokobna predslutnja so jo zadele te besede. Znovič se je spomnila Martina. Saj tako se je godilo njej doslej. Drugim se je posrečilo, prosili so in so dosegli. Ali so nemara prosili bolj vneto in bolje kakor ona? Ali ne zahaja v cerkev, ne moli ondi in doma, ne zaupa v Boga? Zaupala je in upala, drugi pa so jo medtem prehiteli in ji vzeli, kar je pripadalo njej. Kajti čakala je in ni delala.

Ekscelenca dež. predsednik baron Schwarz odgovarja na interpelacijo posl. Ribnikarja o porotniških imenikih ter izjavi, da dež. vlada nima nobenega povoda, da bi v tej zadevi intervenirala.

O odgovoru deželnega predsednika se je na predlog posl. Demšarja in dr. Novaka otvorila debata.

Posl. dr. Krek stavi glede porotnih imenikov nastopno resolucijo:

1. Odgovor deželnega predsednika se vzame na znanje in postopanje deželnega odbora se odobri.

2. Deželna vlada se pozivlje, da z vsemi silami preskrbi, da se zakon glede sestave porotnikov natančno izpolnjuje.

3. Vlada se pozivlje, da vse potrebno ukrene, da se v gosposki zbornici sklenjena preosnova porotnih sodišč čimpreje ustavno izvrši.

K tej stvari je govorilo več poslancev. Poslanec grof Barbo izvaja, da kar se tiče deželnega odbora, ni nič protipostavnega naredil in si ni nič nepristoječih mu pravic lastil, marveč je le izrekel, da je pripravljen, župane pri izvrševanju njih postavne dolžnosti podpirati. Tudi ni ugovarjati proti temu, če se je velelo županom poročati pod zapretitvijo kazni. Morebiti je to strogo, a ima tudi vzgojni pomen v prid županom samim. Zatorej bo veleposestvo za prvi del dr. Krekovega predloga glasovalo. Kar se porote same tiče, ve vsak, kdor ima kaj s to rečjo opraviti, da obstojajo gotove hibe. Velika hiba je zlasti, da pride vsako razžaljenje časti potom tiska pred porotno sodišče. Tudi če se porotniki svoje zaprisežene dolžnosti zavedajo, se lahko pod sugestijo tega ali onega momenta zgodi takorekoč nezavestno krivica. Boljše je, da te stvari ne pridejo pred poroto. Zato bo veleposestvo glasovalo tudi za drugi in tretji del dr. Krekovega predloga. (Odobranje.)

Predlog dr. Novaka, da deželni zbor izreče deželnemu odboru radi njegove okrožnice županom grajo, se odkloni.

Predlog dr. Kreka, da se odgovor deželnega predsednika vzame na znanje, in se postopanje deželnega odbora odobri, se sprejme.

Poleg drugih predlogov poroča poslanec Jaklič o samostalnem predlogu posl. dr. Pegana o ureditvi

osebnih zadev c. kr. državne policije v Ljubljani. Graja posebno, da se zahteva znanje italijanskega jezika, kar ima za posledico, da naši ljudje, domačini, ne morejo dobiti službe. Odsek predlaga:

C. kr. deželna vlada se pozivlje, da čimpreje začne na pristojnih mestih vse potrebne korake, da se osebne zadeve c. kr. policijskega ravnanja v Ljubljani podrede stvarno pristojni deželni politični oblasti, oziroma da se ustanovi za osobe c. kr. policije v Ljubljani samostojen statut, ki uveljavlja tudi slovenski poslovni jezik.

Deželni predsednik ekscelenca baron Schwarz zagovarja obstoječe stanje glede uradništva in moštva, kar pa se poslovnega jezika tiče, spada ta v delokrog centralne vlade.

Poslanec Gallé stavi izpreminjevalni predlog, naj bi se pri nastavljanju moštva ne jemal ozir na znanje italijanščine.

Deželni predsednik zavrača trditev, da je c. kr. policija germanizatoričen zavod s tem, da so vsi uslužbenci Slovenci. Glede protokolov odločno izjavi, da se principiarno sestavljajo v materinskem jeziku stranke.

Pri glasovanju se predlog odseka z glasovi S. L. S. in narodno-napredne stranke sprejme in predlog Galletov odkloni.

Delavska zavarovalnica. Dr. Novak utemeljuje svoj nujni predlog, da se ustanovi na Kranjskem lastna delavska zavarovalnica zoper nezgode ter izloči iz okrožja tržaške del. zavarovalnice zoper nezgode.

Pri glasovanju se nujnost soglasno sprejme in predlog izroči upravnemu odseku.

Nadalje slede poročila finančnega odseka.

Seja se zaključi ob tri četrt na deset zvečer.

(Posamezne govore o važnejših zadevah bomo natisnili pozneje po deželnozbornem zapisniku.)

Štajerski deželni zbor.

Na Štajerskem sta se nemška večina in slovenska manjšina potom kompromisa sporazumeli, tako da bo deželni zbor zopet lahko pričel delovati. Mogoče, da bo ta mirovni uspeh v štajerskem deželnem zboru našel posnemovalcev tudi drugod.

Z nekim kljubovanjem je stopila k oltarju. Vse njene misli so zagrinjale v sebi skrb, če se ji to posreči. Besede odveze, roka počivajoča na njeni glavi, deleč odpuščanje pod pogojem: ne grešiti več, vse to ni za njo imelo zmisla. Zrla je za hostijo. Kako tudi ne bi, saj ko bi jo imela sprejeti, je padla hostija staremu duhovniku iz rok. Prestrašila se je tega migljaja božjega, toda že naslednji trenutek je držala vlažno hostijo v tresoči roki.

IV.

Po dolgem jesenskem deževanju je nastalo zapozneno babje leto. Bili so to lepi dnevi, zmerna slika pravega leta, brez njegove vročine in ujmn, združena z nežnim razpoložajem melanholične prirode. Zares, nekaj melanholičnega je dihala iz krajine, iz belkastega, nekako obledelega neba, od zatemnelih gorâ, ki so spreminjale svojo barvo na žoltordečkasto. Temena gorâ so bila že pokrita s snegom, od katerih je dihal rezek hlad. Toda listje na drevju spodaj se še drži, kakor bi hotelo ondi prebiti zimo. Samo nekatera

sadna drevesa niso pridržala tega okrasja; gola stezajo proti nebu svoje veje, zbujujoč v človeku misli na minljivost in breznadejnost vsega posvetnega.

Raditega pa je barvitost krajine dokaj bolj prižasta nego v vročem poletju: iz zelenkastih pasov, obsejanih z ozimino, iz čudno pobarvanih pašnikov, na katerih se tupatam dviga kvišku dim pastirskih ognjišč, se ti kaže slika, predstavljajoča idilično srečo. Uprav tako, kakor če po burni delavnosti nastopi pomirjenje radostnih posledic. Kakor tedaj, ako po občutkih, nastalih iz strasti, nastane sladka, reakcijska lenoba... V sobah je tudi že bolj prijetno. Topla peč, v kateri se zakuri kakor le za poskušnjo, se nahaja v prijetnem soglasju z jesenskimi solnčnimi žarki in na večer z odsevom zarje na oknih, ki je pobarvala nebeški obok z najbolj izbranimi barvami svojega kraljevega plašča. Na leta zapuščena, prezirana soba, postane zopet draga, prijetna. A večeri, minevajoči ob lahkem delu in z besedičenjem v pozno noč — slutim, da jih nihče ne bi zamenjal z najzaljším, toda radi nujnega dela neskončno dolgim, poletnim dnevom.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor se vendar snide, kakor smo že poročali, in sicer se vrši prihodnja plenarna seja poslanske zbornice dne 21. t. m. s sledečim sporedom. Specialna debata o finančni reformi (avtomobilski davek, totalizaterski in «buchmacherski» davek, davek na peneča vina, novela glede davka na žganje in osebnodohodninska novela).

Otežkočenje izseljevanja.

V kratkem bodo razpravljali v državni zbornici o načrtu zakona o izseljevanju, ki ga je izdalo trgovinsko ministrstvo. Po tem načrtu je izseljevanje zelo otežkočeno.

Razen tega zakonskega načrta pa bo tudi v kratkem izšla ministrska naredba, ki uvaja neke vrste prisilnih potnih listov. Vsi, ki se hočejo izseliti, morajo dokazati, da so zadostili svojim vojaškim dolžnostim. Eventualno se vpeljejo tudi identitetna izkazila s slikami. S tem naj se poglobi kontrola izseljencev in izseljevanje sploh otežkoči.

Položaj na Balkanu.

Vstaja v Albaniji.

Kljub prvotnim uspehom je dospela albanska vstaja na svoj vrhunec in ponehuje povsod. Obsežne vojaške odredbe, ki jih je storila Srbska, da zatre vstajo, so izborno učinkovale. Srbi so mobilizirali tri divizije, ki so albanske četaše skoraj na vseh krajih odbile. O kakih novih zapletljajih položaja na Balkanu se ne more govoriti. Srbska vlada je opetovano slovesno izjavila, da prizna albanske meje, ki so bile določene na londonski konferenci in da bode le albansko ozemlje, ki je bilo Srbiji priklopljeno, pacificirala. Rusija podpira Srbijo v tem naziranju in jo opominja, da je pri odporu Avstro-Ogrske nemogoče, da si izsili pot do Jadranskega morja. Avstro-Ogrska je Srbiji po svojem poslaniku v Belgradu tudi prijateljsko nasvetovala, da naj ne razteza svojih vojaških akcij čez mejo Nove Srbije proti vstašem. Na drugi strani pa je tudi provizorna albanska vlada javno izjavila, da vstaše ne bo podpirala. Tako je Srbiji odvzet vsak vzrok, da zasede Albanijo in se bo morala zadovoljiti s tem, da zavaruje svoje meje. Novi zapletljaji z Bolgarijo, ki se je po miru s Turčijo zopet ojačila, pa bi lahko postali za oslabele Srbijo usodepolni. Boji albanskih čet proti srbskim četam so se bili s strašno grozovitostjo. Na nobeni strani se ni nikomur prizanašalo. Glavni boji so se odigravali v ozemlju med Dibro in Ohrido in v okolici Prizrena. Prvi spopadi so se vršili pri Marcovu, Galičniku, Dibri, katere kraje so Srbi po ljutem boju zavzeli z bajonetnim naskokom. Vsi ti kraji so bili upustošeni in požgani.

Po zadnjih poročilih je prišlo med vstaši in srbskimi posadkami tudi pri Prizrenu do hudih bojov, v katerih so zmagali Srbi. Srbske čete so tudi že vkorakale v Debar in Ohrido.

Bitka okoli Debra je bila jako krvava in je trajala celo noč. Prebivalstvo se v Debar vrača. Arnavti so bili vse kraje oplenili, tako da vlada zdaj glad.

Arnavti so tudi vse poklali. Tako srbske kakor tudi grške čete se nahajajo na albanskem ozemlju. S topovi Albanci sploh niso znali ravnati. Boj v Debru nadkriljuje vse grozote, ki so se zadnja leta na Balkanu zgodile. Boj se je vršil po ulicah. Vsako hišo je bilo potreba posebej osvojiti. Ko so Albanci izstrelili svojo municijo, so se vrgli s sekirami na vojake. Mož se je boril z možem. Izgube na obeh straneh znašajo nad 1000 mrtvih. Naposled so bili Albanci popolnoma razkropljeni.

Velikanske izgube Bolgarije v balkanskih vojskah.

Zunanje ministrstvo objavlja sledeče številke izgub Bolgarije v obeh balkanskih vojskah: V prvi 313 častnikov in 29.714 vojakov mrtvih, 915 častnikov in 52.550 vojakov ranjenih, 2 častnika in 3139 vojakov se je izgubilo. V drugi vojski: 260 častnikov in 14.602 vojakov mrtvih, 816 častnikov in 15.305 vojakov ranjenih, 69 častnikov in 4560 vojakov se je izgubilo. Okoli 10.000 ostane za celo življenje invalidnih. Skupno je Bolgarija izgubila v obeh vojskah od 17. oktobra 1912 do 29. septembra 1913 644 častnikov in 52.588 vojakov.

Srbska nasilja.

Znano je, da so Srbi in Grki na ves glas trobili dolgo časa v ves svet, da so Bolgari največji zločinci in ubijalci, medtem ko so sami sebe proglasili za najkrotkejšo ovce. Dan za dnem pa prihajajo sedaj poročila, ki kažejo ravno nasprotno. Tako je poročal neki dunajski časopis, da je 120 bolgarskih učiteljev prosilo za objavo sledečega poročila: „Edino-le zaradi svoje bolgarske narodnosti je bil v Prilepu neki učitelj umorjen; v Velesu je bil tržačan Abranov pobit, potem umorjen in še mrtev razmesarjen. Iz istega vzroka so Srbi v Skoplju seminarnega ravnatelja, v Velesu pa nadzornika šole Eparhije pretepavali. V Kruševem so zaprli štiri bolgarske učitelje. Da bi jih prestrašili, so v sosednji sobi meščanske ljudi neusmiljeno pretepavali, da bi se preje za Srbe proglasili. Potem se je zahtevalo od učiteljev, da naj se odpovedo svoji narodnosti. Ko tega niso hoteli storiti, so jih peljali v Bitolj, kjer so jih vrgli v ječo. Nas 120 bolgarskih učiteljev iz Bitolja in Skoplja so peljali v ječe v Bitolj, Skoplje ter Mitrovico. Ko se kljub temu nismo hoteli odreči svoji narodnosti in srbsko poučevati, so nas s silo pregnali iz naše domovine. Tudi posestnike so pregnali. Vse bolgarske škofo so Srbi pregnali. Groza, ki vlada v Makedoniji, je nepopisna. V vasi Lipec se je umorilo 17 bolgarskih dostojanstvenikov, v Laki 26 Bolgarov, v Blatecu pa 14. V drugih krajih so kmetovalce najpoprej oplenili, potem pa umorili. V Aleksu Tenovu so bolgarske kmete žive sežigali. Ape-liramo iskreno na uredništvo in vso družbo, da naj odpošlje zaupnike, ki bodo resnico dognali. Tu je slovenski narod v nevarnosti, da ga njegovi srbski «bratje» iztrebijo“...

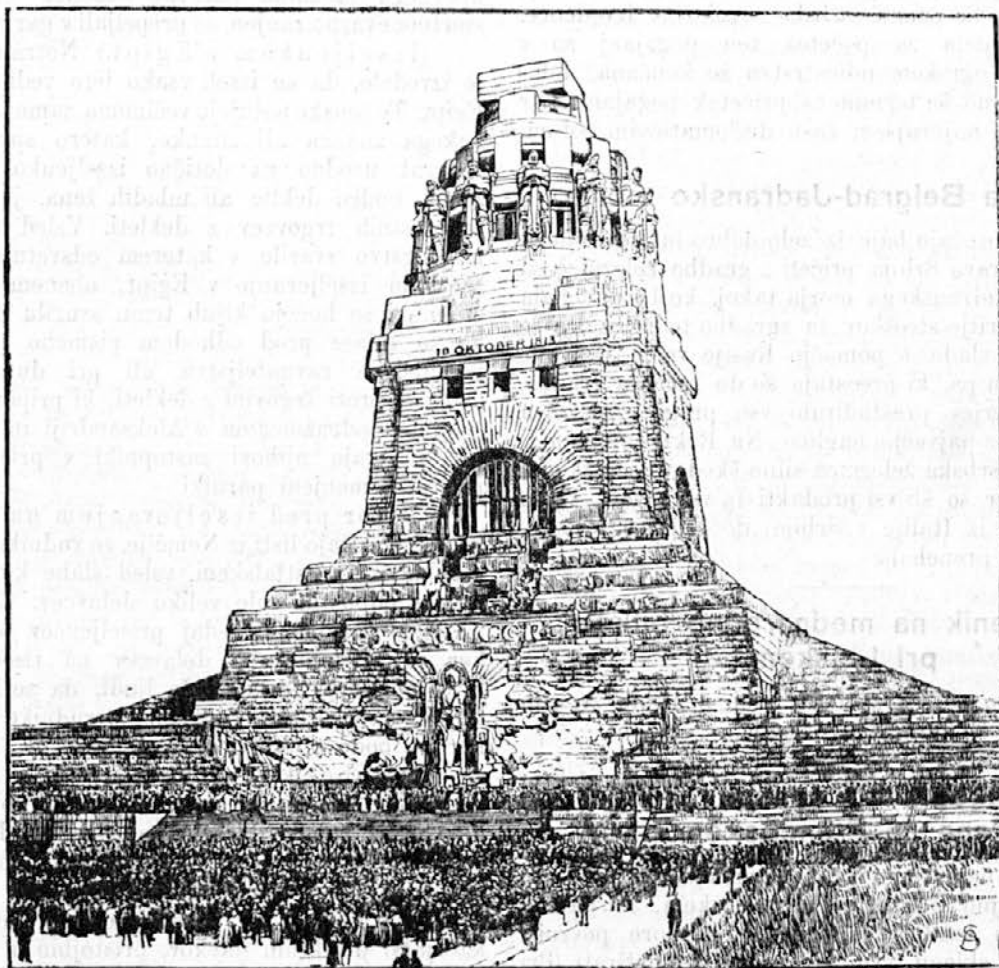
Vojna nevarnost med Turčijo in Grško.

Pogajanja med Turčijo in Grško so se zaradi otokov v Egejskem morju zopet razbila ter vlada med obema državama skrajna napetost. Ker se je Turčija svojega najnevarnejšega sovražnika Bolgarov odkrivala

in ima Srbija z Albanci dovolj opravila, izgleda to postopanje Turčije ravno tako, kakor da hoče Turčija novo vojno z Grki. Turčija je že tudi mobilizirala lepo armado. Tudi Grška je na delu in pridno mobilizira. Upati je kljub temu resnemu položaju, da se stvar mirno reši. Če pride med prizadetima državama do

boja, je gotovo, da Grška ne bo dosegla onih uspehov, katere je dosegla, ko je bila Turčija obkoljena in napadena od štirih strani.

Vsekakor pa je iz teh novih zapletljajev razvidno, da mir na Balkanu še dolgo ni ustvarjen.

Spomenik na mednarodno bitko pri Lipskem.

Nemški zrakoplovec častnik Steffen pristane na Francoskem.

Avstro-ogrsko-srbska trgovinska pogodba.

Kakor poročajo iz Dunaja, namerava Avstro-Ogrska pred vsem urediti svoje trgovske razmere napram Srbiji. Temu vprašanju je veljal tudi obisk srbskega ministrskega predsednika. Tozadevna pogajanja se bodo vršila na Dunaju. Srbski poslanik na Dunaju, Jovanović, bo dobil zato na pomoč srbske strokovne izvedence. Tehnična predela za početek teh pogajanj so v avstrijskem in ogrskem ministrstvu že končana, določiti je treba samo še termin za pričetek pogajanj, kar se bo zgodilo v najkrajšem času diplomatskim putem.

Železnica Belgrad-Jadransko morje.

Iz Reke poročajo baje iz zelo dobro informiranega vira, da namerava Srbija pričeti z gradbo železnice od Belgrada do Jadranskega morja takoj, ko bo pnehala kolera. Za pokritje stroškov za zgradbo te železnice je dobila srbska vlada s pomočjo Rusije večje posojilo. Med tem časom pa, ki preostaja še do začetka gradbe, bo 250 inženjerjev preštudiralo vso progo. Železnica naj se zgradi z največjo naglico. Na Reki so mnenja, da bo ta nova srbska železnica silno škodovala reškemu pristanišču, ker so šli vsi produkti in vsi tovari, ki so bili namenjeni iz Italije v Srbijo, do sedaj čez Reko, kar bo potem prenehalo.

Spomenik na mednarodno bitko pri Lipskem

bo dne 18. t. m. ob navzočnosti vseh nemških zveznih knezov blagoslovljen.

Nemški zrakoplovec častnik Steffen pristane na Francoskem.

Ko se je nemškemu zrakoplovnemu častniku, ki je neprostoovoljno pristal na Francoskem, naznanilo, da se s svojim letalnim aparatom ne more povrniti na Nemško, je sklenil, svoj zrakoplov demontirati. Pri tem delu so mu pomagali francoski saperji in orožniki, katerim je poveljeval naporočnik Steffen. Aparat so spravili nato na bližnji kolodvor, odkoder se je poslal na Nemško.

Tedenske novice.

(Od državne policije.) Policijski koncipist Rudolf Junowicz je premeščen iz Ljubljane v Celovec, provizorni policijski koncipist Srečko Brezigar pa iz Trsta v Ljubljano.

(Opust lastne bolniške blagajne.) Ljubljanska predilnica je sklenila opustiti za svoje osebje tovarniško bolniško blagajno ter pristopiti k okrajni bolniški blagajni in je sklican v to svrhu dne 12. t. m. občni zbor.

(Tatvina.) Dne 7. t. m. ponoči je bilo v zaprtem tržnem prostoru tobačne tovarne na Tržaški cesti branjevki Mariji Marjetičevi ukradenega 30 kilogramov surovega kostanja, vrednega 10 K. Tat se je splazil na prostor čez ograjo.

(Električno razsvetljavo) namerava vpeljati mestna občina v Kranju ter v ta namen izrabiti svojo vodno moč. Obč. zastop je v svoji zadnji seji sklenil nadaljevati že svoj čas začetno akcijo za pridobitev koncesije. Za napravo se najame posojilo.

(Boj med orožnikoma.) V Št. Petru na Krasu je orožniški postajevodja Šter dobil v ponedeljek v gostilni orožnika Čiligoja, ki je imel službo in ga pozval, naj zapusti gostilno. Čiligoj se mu je uprl, nakar sta se orožnika na cesti skregala in spopadla. Razvil se je boj na življenje in smrt. Končno je Šter upornega orožnika parkrat zabodel. Čiligoja, ki je smrtnonevarno ranjen, so prepeljali v garnizijsko bolnico.

(Izseljenkam v Egipt.) Notranje ministrstvo je izvedelo, da se izseli vsako leto vedno več žensk v Egipt. Te ženske potujejo večinoma same ali v spremstvu kakega znanca ali znanke, katero spremstvo pa je večkrat usodno za dotično izseljenko. Veliko takih žensk, bodisi deklic ali mladih žena, je postalo žrtev brezvestnih trgovcev z dekleti. Vsled tega je izdalo ministrstvo svarilo, v katerem odsvetuje samostojnim ženskam izseljevanje v Egipt, obenem pa nasvetuje onim, ki se hočejo kljub temu svarilu izseliti v Egipt, da se zglase pred odhodom pismeno pri dunajskem policijskem ravnateljstvu ali pri dunajski centrali društva proti trgovini z dekleti, ki priporoči izseljenke svojim podružnicama v Aleksandriji in v Kajiri, kjer jih počakajo njihovi zastopniki v pristaniščih, kjer pristojne omenjeni parniki.

(Pozor pred izseljevanjem na Vestfalsko.) Kakor poročajo listi iz Nemčije, so rudniki na Nemškem, posebno na Vestfalskem, vsled slabe kupčije in velike zaloge odpustili zelo veliko delavcev. Glasom poročil ne bodo sprejemali sedaj priseljencev še tako kmalu, ker je že tamošnjih delavcev na tisoče brez dela. Svarimo torej nujno naše ljudi, da se sedaj ne izseljujejo na Vestfalsko in sploh v rudnike na Nemškem, ker ne bodo dobili dela!

(O rubežni delavcev.) Sedanje zakonske določbe dovoljujejo, da smejo oblasti zarubiti za plačanje davkov iz javnih davščin polovico mezde delavcev. Z Dunaja poročajo sedaj, da je finančno ministrstvo sodnijam in drugim uradom naročilo, da naj tega zakona v bodoče ne vpoštevajo v polnem obsegu pri izterjatvi direktnih davkov, pristojbin in vojaških taks, marveč da naj se predlog na zarubljenje že v naprej omeji na odtrganje ne več ko eno desetino tedenske mezde. V posebnih, uvaževanja vrednih slučajih, če ima dotični mnogo otrok, v slučaju bolezni, ali če ima prav majhen tedenski zaslužek, naj se pa sploh ne izvrši rubežen.

(Ciganka izdala cigana.) V Praprečah je bil neko noč ukraden enovprežni voziček izpod kozolca. Ugibalo se je in takoj drugi dan je šlo po celi vasi, da so bili tatje oboroženi in s sajami namazani. Dne 26. t. m. pa je ciganka «Biba» povedala orožnikom, da je voziček ukradel cigan Jernej Kovačič (Brajdič), ki se potepa večji del v krškem okraju. Povedala je tudi, da je voziček prodala Brajdičeva konkubina v Novo mesto dimnikarju Andreju Stancarju, po domače «Atilatu». — Voz si je okradeni gospodar, kakor se sliši, ogledal, ne da bi Stancarju o tem kaj povedal in izrekel, da je voziček njegova last. Kovačiča so slučajno zalotili in ga zaprli.

(Povodenj) Iz Št. Ruperta poročajo, da je bil v nedeljo zjutraj ob 1 uri strahovit naliv, tako, da je potok Bistrica stopil čez bregove in se razlil po travnikih in njivah, razdril jezove, odnesel prst po njivah, sadeže, hišno orodje, poljske pridelke. Voda je stala 1 meter visoko po nižje ležečem Št. Rupertu in po Poštanju v hišah in hlevih. Škoda je velika. Štirje mlinci stoje. Veliki jez v Št. Rupertu je popolnoma uničen.

(Strastna lovca.) 16letni Franc Pleskovič in 20letni Franc Bobič iz Drage sta zelo strastna ribja, kakor tudi zajčja lovca. Omislila sta si puško. 25. m. m. sta se podala na lov v Vinji vrh. Ta lov je zdrazil Majzelj iz Bele cerkve. Lovila sta. Prepričala pa sta se, da bo brez psa premalo padlo. Zato sta šla v Dolino in tam odklenila lovcu Avguštinu Zajcu psa, ki je dober preganjač in ga izpustila že v vinogradih. Takoj jima je pritiral zajca, katerega sta ustrelila. Mudilo se jima je pa domov, ker strel je le premočno počil in bi ju bil lahko kdo zasačil. Doma sta zajcu slekla kožo in si ga razdelila. Domači so bili s to pečenko zadovoljni. Za ta nedopustni lov pa je zvedela oblast, katera citira sedaj strelca in jedce obeh družin. Draga bo zajčja pečenka!

(Za gospe, ki imajo deklet.) Upravno sodišče je storilo pred kratkim za gospe, ki imajo deklet, zelo važno razsodbo. Neka gospa N. bi morala na podlagi te razsodbe plačati za svojo deklet, ki leži na dunajski kliniki, za 30 dni pristojbine, ker se je dognalo, da je bila deklet, še ko je bila pri gospi uslužbena, potrebna zdravniške pomoči. Zahteva deklet se je zavračala s tem, da gospa ni vedela, dokler je bila deklet pri njej, da je bolna, vsled česar ni smatrati, da bi bila bolna že pri njej. Tudi ko je deklet izstopila, se ni konstatiralo, da bi bila kaj povedala o svoji bolezni. Upravno sodišče je nato pristalo na pritožbo in razveljavilo prvotno razsodbo. V razlogih pravi upravno sodišče: Gospa je že v nekem prejšnjem slučaju, ko je deklet zbolela, poklicala zdravnika in ko je opazila, da deklet šepa, jo je ponovno vprašala, če je morda vzrok šepanju kaka bolezen, kar pa je deklet zanikala. Deklet se tudi ni vlegla v posteljo in je celo hodila plesat, vsled česar gospe ne zadene krivda malomarnosti. Bolezni, — tuberkuloznega vnetja, — ki je bilo že takrat v službi nastopila, tedaj gospa ni mogla spoznati. Zato ji tudi ne gre nalagati stroškov za bolniško oskrbo, ko je deklet že izstopila iz službe.

(O b nevihtah.) Slučaji, da zadene koga strela, so mnogo bolj pogosti, kakor se to domneva. Zato je tudi upravičeno, da se poučimo o tem, kaj naj se stori, oziroma opusti, kadar pride nevihta, s tem pa še ni rečeno, da bi hoteli strašiti ljudi z nevarnostmi nevihte. Pravila udarcev strele se dajo zbrati sledeče: V splošnem smo v hišah bolj varni pred strelo, kakor na prostem in zopet v velikih hišah bolj varni, kakor v majhnih. Okna in vrata naj bodo zaprta. Šupa, v kateri so domače živali, je bolj nevarna za nas, kakor če bi bili pod milim nebom. Če pa smo že pod milim nebom, se je treba gotovih stvari ogibati, pred vsem žične ograje, potem živih mej, rek in ribnikov, posamezno stoječih hiš, pa tudi večjih skupin ljudi in čred živine. Privlačnost skupin ljudi in čred izvira najbrže iz gorkote in vlage v njih bližini. Izmed dreves se moramo ogibati zlasti hrastov, najmanj privlačna za strelo je bukev. Kadar pa stojimo pod kakim drevesom, moramo gledati, da nismo preblizu debla. Če smo v kakem gozdu smo popolnoma varni. Zdi se pa tudi, da smo sede ali leže bolj varni, kakor stoje, bolj varni če smo mirni, kakor če bežimo pred nevihto. Tudi je boljše, če dežnika ne razpemo.

(Poostrena kontrola voznih listov na državnih železnicah.) Z ozirom na velike goljufije na državnih železnicah v Galiciji in ker se je dokazalo da je tudi na drugih državnih progah erar vsled raznih manipulacij z voznimi listki zelo oškodovan, je železniško ministrstvo vpeljalo civilne revizorje, in sicer take, ki

so na dotični progi popolnoma nepoznani. Poleg vas sedi v vozu popotnik, ki se, kakor je videti, ne zanima posebno za svojo okolico ali se celo z vami pogovarja, vas kot tujca izprašuje o znamenitostih dežele itd. Kar naenkrat pa tujec vstane in zahteva vozni listek od vas. Vi, kakor tudi drugi sopotniki, ga nezaupno ogledujete, češ, ta človek pa nima poštenih namenov z nami in mu ne pokažete listka. On pa se čisto pravilno legitimira in vi mu morate pokazati vozni listek. Civilni revizorji pa tudi dosežejo uspehe. Nedavno je stopil tak civilni revizor par ur pred Lvovom v Galiciji v brzovlak, ki vozi v Lvov. Kupil si je pravilno vozni listek. Z njim so vstopili v ravno tisti vlak in tisti voz trije gospodje. Prišel je sprevednik. Gospodje so mu mesto voznih listkov skrivoma stisnili vsak po dve kroni. Revizor je to opazil in je ravno tako storil. Sprevednik je bil zadovoljen. Ko so pa prišli v Lvov, je pa revizor dal vse tri gospe in sprevednika aretirati. Civilni revizorji se vozijo s kupljenimi voznimi listki in so tudi zelo radodarni z napitnino, to pa vse zato, da si pridobe zaupanje sprevednikov. Tudi na kolodvorih kot popolnoma nepoznani opazujejo razne manipulacije in jih potem javijo višji oblasti ali pa sami ukrenejo, kar se jim zdi potrebno, ker njihova moč je precej velika. Na Dunaju na kolodvoru so tudi sedaj vpeljali skrinjice, kamor se mečejo oddane vozne karte pri odhodu iz vlaka. Prej je vratar zbral karte in jih uredil po štacijah ter jih šele drugi dan oddal v pisarno v pregled in nadaljnjo kontrolo. Sedaj pa se mečejo takoj pri oddaji voznih listki v zato pripravljene skrinjice in uradniki jih takoj kontrolirajo. Pokazalo se je doslej, da je ta kontrola v veliko korist erarju.

Razne stvari po svetu.

(Letošnja letina sliv v Srbiji) je radi deževnega vremena kvalitativno nekoliko trpela, zato je pa obilnejša. Pridetek znaša 12 do 15 tisoč vagonov; od tega odpade na izvoz 3000 vagonov suhih sliv in mezge. Kupčija se je že začela in se plačuje metrski stot po 8 do 10 dinarjev. — Tudi žita in vinogradi so letos prav dobro obrodila, le deževje je ponekod zelo škodovalo.

(Nezgodna in zdravniška skrb za kmetijske delavce na Ogrskem.) Poljedelski minister na Ogrskem je predložil državni zbornici zakonski načrt, po katerem bo veliko poljedelskih delavcev deležnih zavarovanja v »Deželni pomožni blagajni za poljedelske delavce.« Vsi poljedelski delavci kakor tudi delavci pri poljedelskih strojih pa morajo biti zavarovani zoper nezgode. Glede bolniščin pa bodo delodajalci ostro zavezani, da bodo morali na svoje stroške skrbeti za obolelega posla in mu preskrbeti zdravnika in zdravila.

(Dunaj v številkah.) Statistični urad dunajski je izdal statistiko Dunaja, iz katere se da posneti: Koncem leta 1912. je imel Dunaj v 21 okrajih 41.625 hiš s 492.053 stanovanji. Prostorov, sposobnih za prebivanje, je bilo 1.607.661, med njimi 678.826 sob, 324.828 kabinetov, 132.910 predsob in 471.097 kuhinj. Plina se je porabilo 13.065.095 m³, glavnih cevi za plin je bilo 1.380.669 m, javnih obločnic 1362, plinovih svetilk 1292. Dunaj ima 2891 ulic in cest v skupni dolžini 1089 km in 258 javnih parkov v izmeri 10.685.446 m². V dunajskih gledališčih se je igralo 5000 krat. V 1713 dunajskih trafikah se je prodalo 6650 pravih havan, 237.322.807 drugih smotk, med

njimi 51.000.000 viržink, 1052 milijonov cigaret, 32.393 kilogramov tobaka za njuhanje in nad 1 milijon raznega tobaka za 50 milijonov kron. Na dunajskih poštah se je oddalo 1838 milijonov pisem, 1098 milijonov dopisnic, 293 milijonov časopisov in 180.000 denarnih pošiljatev.

(Ruska vojna ladja) «General Babrikov» se je dne 29. t. m. potopila. Zadel je pri Wilhelmstrandu na skalo in se potopila. Na ladji so bili 3 generali, ki so se pa rešili. Večino moštva so rešili privatni parniki, ki so pripluli na pomoč.

(Avtomobilska nesreča nemškega vojaškega atašeja v Parizu.) Povodom velikih vojaških vaj na Francoskem se je ponesrečil s svojim avtomobilom blizu Grisollea v okolici Toulouse nemški vojaški ataše major pl. Winterfeldt. V vozu so bili še francoski polkovnik Dipont, en ruski in en grški častnik. Šofer je voz nenadoma z vso silo zavil, da bi ne trčil v vojaški transportni voz, ki mu je pripeljal nasproti. Vsled tega se je avtomobil prekucnil, obenem pa se je vnel bencin in voz je začel goreti. Atašejevi spremljevalci so skočili pravočasno raz voz, Winterfeldt pa je padel pod voz. Potegnili so ga sicer takoj izpod gorečega voza, kljub temu pa je dobil težke poškodbe. Odpeljali so ga z vojaškim vozom v bolnišnico.

(Pes je pomagal izslediti hudodelca.) Te dni so našli J. Šrajerja, logarja grofa Waldsteina, obstreljenega v gozdu. Zdravnik dr. Günz iz Bele pod Bezdežom je podal ranjenemu prvo pomoč. Uvedeno je bilo poizvedovanje po storilcu, ker je Šrajer izpovedal, da ga je obstrelil neznan divji lovec. Sumnja je padla na divjega lovca Tumo, ki živi v isti vasi. Roka pravice ga je prijela, ali zločinec je dejanje trdovratno tajil. Poizvedovanja se je udeležil tudi policijski stražnik iz Bele, Frič, s svojim dobro izvežbanim psom. Ko je Frič pripeljal psa v gozd na lice mesta, je začel pes vohati storilčeve stopinje, in dasi so bile po daljšem dežju izprane, je vkljub temu vedel svojega gospodarja do neoddaljene skale, v kateri je Frič našel lovsko puško. Ta puška pa je, kakor se dognalo, last divjega lovca Tume, ki je nato priznal, da je streljal na Šrajerja.

(Grozen uboj.) Kakor poročajo iz Nantesa na Francoskem, se je v Basbriagu sprl 15 letni Marcel Redureau s svojim gospodarjem in ga s sekiro ubil. Morilec je nato še ubil Mabitovo ženo, njegovo deklo, mater in tri otroke, nato je pa šel spat. Morilca so aretirali in priznava svoje zločine.

(Velikanske povodnji v Carigradu.) Dne 2. t. m. so divjali v Carigradu veliki viharji, ki so povzročili velikanske povodnji. V morju so dobili že 100 oseb, ob Bosporu je porušeni 150 hiš. Poškodovana je tudi palača nemškega poslaništva. Od Orientske železnice je 30 km poškodovanih. V električni centrali pogrešajo 300 delavcev.

Kmetijstvo in gospodarstvo.

(Otvoritev gospodinjske šole pri uršulinkah v Ljubljani.) Z novembrom se otvori pri uršulinkah v Ljubljani gospodinjska šola. — Pouk bo teoretičen in praktičen, da se učenke temeljito izobrazijo v vseh strokah, ki spadajo v gospodinjstvo; učilo se bo kuhe, šivanja, pranja, likanja, vrtnarstva, gospodinjstvih opravil, zdravilstva, vzgojeslovja itd. Učni

načrt obsega tudi jezikovni pouk in računstvo. — Poleg tega bodo obstojali posebni tečajji za eno ali drugo tu navedeno stroko, n. pr. kuharski tečaj, tečaj za šivanje itd., za one, ki ne vstopijo kot redne učenke gospodinjske šole, da bi se udeleževale celokupnega pouka, ampak želé le nadaljnje izobrazbe v enem ali drugem zgoraj omenjenem predmetu. — Pouk traja na gospodinjski šoli 10 mesecev ter se vrši izvemši nedelje, praznike in še nekaj drugih ferialnih dni, vobče vsak dan od pol 8., oziroma 8. ure zjutraj do 6., oziroma pol 7. ure zvečer; le v soboto popoldne je pouka prosto. Redne učenke gospodinjske šole morejo vstopati le v začetku šolskega leta (letos izjemoma z novembrom). Pouk v tečajjih traja po želji in dogovoru; učenke lahko vstopijo in izstopijo, kadar je. — Šolnina znaša za obiskovanje pouka na gospodinjski šoli in v tečajjih, — če se učenka uči navadne kuhe, — mesečno 10 kron; za pouk v fini kuhi je šolnina višja. Učenke gospodinjske šole in kuharskega tečaja obedujejo v zavodu ter plačajo obed sproti po preračunani ceni. — Vpisovanje v gospodinjsko šolo, oziroma tudi v tečaje se vrši dne 16. in 17. oktobra tekočega leta v uršulinskem samostanu, Kongresni trg št. 18, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnina, oziroma prispevek za učila znaša 5 K. — Vsa druga, natančnejša pojasnila pri vpisovanju.

(Deželna kmetijska gospodinjska šola na Vrhniki) sprejema za zimski 6mesečni tečaj od 1. novembra do 30. aprila učenke, ki so spolnile 14. leto in dovršile domačo ljudsko šolo. Šolo vodijo šolske sestre, poleg teh poučujejo deželni strokovni učitelji. Učenke ostanejo ves tečaj v zavodu in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetlavo, perilo in postrežbo. Prošnje za sprejem je vlagati do vštete 18. oktobra t. l. šolskemu vodstvu na Vrhniki. Prošnjam je pridjati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zavezni list staršev, oziroma postavnih varuhov, da gojenka ostane ves čas tečaja v zavodu. Poučuje se verouk, vzgojeslovje, gospodinjsko knjigovodstvo, gospodinjsko spisje, računstvo in zdravstvo, gospodinjstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, živinoreja, prašičjereja, mlekarstvo, perutinarstvo, pranje, likanje, šivanje, krojno risanje in kuhanje. Kdor želi bolj natančnih pojasnil o tej šoli, naj se obrne pismeno na vodstvo gospodinjske šole.

(Na deželni gospodinjski šoli v Repnjah) pošta Vodice, železniška postaja Vižmarje na Gorenjskem, se zaključí letni gospodinjski tečaj 25. oktobra t. l. Zimski šestmesečni tečaj pa se prične 5. novembra t. l. in bo trajal do 25. aprila 1914. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 30 K za hrano, stanovanje, razsvetlavo, kurjavo in drugo. Za obrabo pohištva in učil je plačati za cel tečaj enkrat 15 K. Prošnje za vsprejem je vlagati pri vodstvu šole v Repnjah najkasneje do 15. oktobra t. l. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zavezno izjavo staršev ali njih namestnikov, da bodo obdržali gojenke skozi cel tečaj v zavodu. Pripomnimo, da se uče gojenke teoretično in praktično vsega gospodinjstva kot kuhanja, šivanja in krojenja, pranja, likanja, vzgoje otrok, vrtnarstva, živinoreje, dela na polju, računstva in spisja pod vodstvom šolskih sester in strokovnih učiteljev deželnega odbora.